

CCA az 1960-1961 évi labdarugó bajnok

— ★ —

MOZIKBAK
vetítik

Ó GYÖRGY filmszín-
e a tetőn. NICOLAE
CU filmszínház: Voig-
HERBAK JÁNOS film-
Sasok fészke. I. L.
ALE filmszínház: Vo-
e, Hoid és te. IFJUSÁGI
száz: A vár titka. PRO-
S filmszínház (Ujarad):
n SOLIDARITATEA
száz (Gáj): A szigetv-
száz. MAKSZIM GOR-
színház (Mikelaka).
E. DECEMBER 30 üzeni
száz: Gyalog a menny-
ÁSTÉBA üzeni filmszín-

Amerikai lapok továbbra is kommentálják N. Sz. Hruscsov legutóbbi beszédét

NEW YORK. (Agerpres). — A newyorki lapok továbbra is kommentálják N. Sz. Hruscsov szombat esti beszédét, amelyeket a szovjet-vietnami barátságának szentelt moszkvai nagygyűlésen elmondott beszédében fejtett ki.

„Hruscsov tárgyalásokat javasolt a vitás berlini kérdés rendezésére”. Ezzel a nagybetűs címmel közölte cikkét a New York Post. „Hruscsov miniszterelnök tárgyalásokat javasol Berlinrel és Németországgal kapcsolatban. De ugyanakkor óva intette a Nyugatot attól a kísérlettől, hogy ezt a kérdést a fegyveres erők fokozásával oldják meg” — így kezd a New York Journal American N. Sz. Hruscsov beszédét ismertető cikkét.

Mintegy a szovjet kormányfő moszkvai beszéde csaknem egybeesett Kennedyné, az USA elnökének washingtoni sajtóértekezletével, az amerikai sajtó összehasonlítta a két ország vezetőinek nyilatkozatait. A lapok megemlítik a legfontosabb nemzetközi kérdések megítélésében fennálló különbségeket ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy N. Sz. Hruscsov és J. Kennedy kijelentették: Készek tárgyalásokat folytatni a Németországgal kapcsolatos kérdésekről.

„Kennedy elnök és Hruscsov miniszterelnök — írja a New York Times szerkesztője cikkében — határozottan megerősítették a Németországgal és Berlinrel kapcsolatos ellentétes álláspontjukat, de mindketten tartózkodtak az utólagos tárgyalások számára”. Amint az Associated Press Washingtonból jelenti, „magasállású hivatalos amerikai szemé-

lyiségek kijelentették, hogy a Nyugat értekezletet kezdeményezhet Szovjetországgal, Németországgal és Berlin kérdésében”. A tudósító szerint a nyugati országok, ha elsőként javasolják az értekezletet, jobb helyzetben lesznek a nemzetközi találkozó részvevőinek megállapítását illetően.

A június 29-i amerikai sajtótermékek egy része „valamivel józanabban kezeli az élet által felvetett kérdéseket. Bebizonyította, hogy Nyugaton mind szélesebb körök kezdik megérteni a német és a nyugat-berlini kérdésekkel kapcsolatban előállt természetellenes helyzet rendezésének szükségességét. Jellemző, hogy az amerikai lapokban megjelent egyes cikkek szerzői most meglátták, amit tegnap „még nem vettek észre”, nevezetesen azt, hogy a Szovjetunió a német békeszerződés sürgős kérdésének bekészközökkel, tárgyalások útján történő megoldását javasolja.

Az USA-ban azonban most sem maradtak el a harcias nyilatkozatok, amelyek arra buzdítanak, hogy ne menjenek bele semmiféle tárgyalásba és tanácskozásba „szállásig” — „keményeséget”. Eleget volt, hogy Kennedy elnök megemlítette a tárgyalások lehetőségét, s a kongresszus egyes republikánus vezetői, mint Dirksen szenátor és Hallok képviselő, máris pánikba estek, megvédozva az elnököt, hogy ne engedje szilárd. Olyan időpontban, amikor az egész világ új és meggyőző bizonyítékokat kapott arra vonatkozólag, hogy a szovjet kormány békés uton szándékozik megoldani az összes nemzetközi vitás kérdéseket, a New York Mirror egyik

Hatalmas károkat okozott a többnapos felhőszakadás Japánban

TOKIO. (Agerpres). — A többnapos felhőszakadás okozta áradások, talajbeomlások és csuszamlások több, mint 200.000 embert tettek hajléktalanná. Több száz személyt elűntek nyílvánítottak. Az áradás mintegy 350.000 házat öntött el. Számos városban megszűnt az áramszolgáltatás.

Még a burzsoá sajtó is beismeri, hogy a szerencsétlenség sokkal kisebb méretű lett volna, ha a kormány idejében megteszi az óvintézkedéseket. Az Aszahi nyíltan hangzottatja: A kormánynak ahelyett, hogy egy képzelt agresszió ellen harcolna, már régen gondoskodnia kellett volna a lakosság megvédéséről az elemi csapásokkal szemben.

Noszaka, a Japán KP KB elnökségének elnöke június 29-i nyilatkozatában rámutat, hogy a szerencsétlenség méreteitől közvetlenül a reakciós kormánykörök a felelősek.

A Japán KP-nek — mutat rá Noszaka — a többi demokratikus szervezettel karöltve kell harcolnia a parlamentben és azon kívül is az elemi csapások leküzdésére szolgáló tervek valóra váltásáért.

A Japán KP KB elhatározta, hogy erre a célra különleges bizottságot létesít, Sziganak, a Japán KP KB elnöksége tagjának vezetésével.

W. Fulbright: Az utóbbi években állandóan gyengült az USA pozíciója

WASHINGTON. (Agerpres). — William Fulbright, a szenátus külügyi bizottságának elnöke június 29-én az Egyesült Államok külpolitikájával kapcsolatos szenátusi beszédében rámutatott, hogy a világ figyelmét az utóbbi két hónap folyamán egész sor olyan drámai esemény vonta magára, amelyek vitathatatlanul megdöbbentették az USA tekintélyét, megdöbbentve, felháborítva és lehangolva az amerikaiak széles körét. Elsősorban — mondotta — egy szovjet pilóta úrhajóval körülröpült a Földet. Azután következett a kubai kudarc. Röviddel utána fokozatosan rosszabbodott a Laoszi helyzet.

Az utóbbi években — hangsúlyozta — „állandóan gyengült az Egyesült Államok pozíciója, és mi többé nem engedhetjük meg magunknak, hogy hibákat kövessünk el. Fulbright ezzel kapcsolatban rámutatott: elérkezett az ideje, hogy az USA felülvizsgálja a több nemzetközi eseményekkel kapcsolatos álláspontját.

„William Fulbright — hangsúlyozza az Associated Press — óvta az Egyesült Államokat a Kubában vagy Délkelet-Ázsiában történő egyoldalú katonai intervenció veszélyes doktrínájától. Kiemelte, hogy a katonai erő vetnének be Kuba ellen a Castro-rendszer megdöntésére, ez feltétlenül eltávolítaná az USA-tól számos latin-amerikai, ázsiai és afrikai országot”. A Kuba elleni katonai

A kuwaiti helyzet

BEIRUT. (Agerpres). — A kuwaiti válság mélyülése továbbra is magára vonja a közvélemény figyelmét.

Amint a France Presse beiruti tudósítója jelenti, a mintegy 2.400 főből álló kiscsapat kuwaiti hadsereg felsorakozott az emíráts tengerpartja és szárazföldi határán mentén. Kuwait emíre az arab országok ligájához fordult, hogy „nyújtson támogatást és segítséget” Kuwaitnak.

Hivatalos jelentés szerint Abdel Hasszunat, az Arab Liga főtitkárát szombatra várják Bagdadba, hogy megbeszélésére kerüljön a katonai helyzet. A katonai helyzetet követlenül Kuwait függetlenségének kiáltása után állt elő a kuwaiti kormány és az Iraki Köztársaság között.

Az imperialista hatalmak sietnek felhasználni a kuwaiti válságot. Anglia, amelynek nyersolaj- és kőolajipari termékpótlásait 37,6 százalékkal Kuwait fedezte, nyomban a kuwaiti vízeket hagyta a Kuwaitból „kihúrt” angol katonákat és tiszteket szállító egyik hadihajójárára.

Az USA-t is mélyregrésen nyugtalanítja a kuwaiti események, mivel az amerikai monopóliumok nagyszámú kuwaiti kőolajrészeséget tulajdonosai. Az amerikai újságírók azt is hangoztatják, hogy a monopóliumok védelmére működésbe hozták a CENTO-paktumot.

N. Sz. Hruscsov táviratban üdvözölte A. Gizengát

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ: Nyikita Hruscsov, a szovjet kormány vezetője, a Szovjetunió népeit és a szovjet kormány nevében táviratban üdvözölte Antoine Gizengát, a Kongói Köztársaság kormányának vezetőjét, a Kongói Köztársaság függetlenségének első évfordulója alkalmából.

N. Sz. Hruscsov biztosította Antoine Gizengát és az ő személyében az egész kongói népet, hogy a Szovjetunió és népe szíves-lellekkel a hős kongói nép mellett állnak, a gyarmati rendszer elleni igazságos harcban.

A távirat hangsúlyozza, hogy a kongói nép országa szabad-

Chiléből jelentik

Amint a chilei Ultima Hora című lap jelenti, Kuba jövőre 50.000 tonna cukrot szállít Chilének, az idén szállítandó 30.000 tonnával szemben.

Amint a Prensa Latina hírügynökség jelenti, a chilei nemzeti kongresszus képviselőháza határozatot hagyott jóvá, amely felszólítja a kormányt, küldjön különleges missziót a szocialista országokba, a chilei réz eladási lehetőségeinek tanulmányozására.

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ: Szuifanvong herceg, a Neo Lao Hakszát Párt KB elnöke Genfből haza felé utaztában június 29-én Moszkvába érkezett.

Heves vita a francia nemzetgyűlésben

PARIZS. (Agerpres). — A francia nemzetgyűlésben június 29-én megkezdődött a vita Debré miniszterelnöknek a kormány algériai politikájával kapcsolatos nyilatkozatát illetően.

A szélsőjobboldali csoportok képviselői a „francia Algéria” kolonialista jelszót hirdető fegyveres propagandára és a kormány ellen irányuló veszett támadásokra használják fel a parlament szöszeit. Azzal vádolják a kormányt, hogy „lemond Francia Algériáról”. E tekintetben a legjellemzőbb volt Le Pen fasista képviselő beszéde. Le Pen nyíltan dicsőítette a nemrégiben lezajlott algériai katonai fasiszta puccs fölkomposált és követelte, hogy „a végso győzelemig” folytassák az algériai háborút.

Waldeck Rochet, a Francia Kommunista Párt helyettes főtitkára, szigorúan bírálta a kormány algériai politikáját és visszavágott a gyarmatosítónak. Hangsúlyozta, hogy a miniszterelnök nyilatkozata egyetlen olyan javaslatot sem tartalmaz, amely reményt nyújtana az Algériai Köztársaság ideiglenes kormányának képviselőivel való tárgyalások mielőbbi sikeres befejezésére.

Waldeck Rochet kijelentette, hogy a kormány köteles becsületesen alkalmazni Algéria önrendelkezésének elvét, amelyet szövegel maga is elismert. A kormányt arra az állításra vonatkozólag, hogy a Szahara nem tartozik Algériához, a kommunista képviselő megemlítette, hogy ez az állítás még a francia tankönyvekben is elment.

A szónok hangsúlyozta: a francia kormány az algériai próbaközlését, hogy Franciaországgal való neokolonialista „társulást” kényszerítsen Algériára, vagy ellenkező esetben felossza területét, ellentétben

Újabb adómegterhelések — egyes katonai intézkedések miatt

PARIZS. (Agerpres). — A France Presse jelentése szerint a pénzügyminisztérium törvénytervezetet dolgozott ki, amely lényegében a francia adófizetők terhel meg az algériai katonai puccs okozta pótkiadásokkal. A francia adófizetők — hangsúlyozza a hírügynökség — 6,1 milliárd régi frank, azaz 61 millió új frank többletet fizetnek ebben az évben e célra.

Ezek a pótlások beszédet öltöttek nagy vonalakban azt a célt szolgálják, hogy fedezze az algériai katonai és csendőrségi alakulatok Algéria különböző vidékeire való kiszállásainak költségeit. A kiszállások alkatárjakkal megterhelik „a belső biztonsági szolgálatot”. Ezenkívül jelentős összeget fordítanak újabb csendőralakulatok létesítésére és a rendőrszolgálatok tevékenységének kiterjesztésére.

További terrorcselekmények Algériában

ALGIR. (Agerpres). — A France Presse jelentése szerint az algériai terroristák további merényleteket követnek el a bennszülött lakosság ellen. A merényletek Algirban, Oránban és Constantineben csupán csütörtökön hat halálos esetet és 22 sebesítést okoztak.

Közlemény a „közös piac” kétnapos vitájáról

LONDON. (Agerpres). — Kétnapi vita után Londonban közleményt adtak ki az „európai szabad kereskedelmi társulásnak”, a „közös piac” Anglia által uralt gazdasági vetélytársának miniszteri értekezletéről. Amint a nyugati hírmagyarázók hangsúlyozzák, az értekezlet az értéket hivatkozik, hogy megvizsgálja, milyen válság törne ki a szervezetben, ha Anglia esetleg csatlakozna a „közös piac”-hoz. Anglia csatlakozását egyre állhatatosabban hangoztatják, mivel az Egyesült Államok és egyes brit gazdasági körök nyomást gyakorolnak ebben az irányban.

A közleményből kitűnik, hogy a vitát a partnerek közötti elhatározások uralták, amelyek a tagállamok eltérő álláspontjait és érdekeit tükrözik. A közleményben az elhatározások miatt hangsúlyozza, hogy „korai” lenne a „közös piac”-hoz való csatlakozásról beszélni a mindössze annyit mond, hogy ezt a kérdést a „társulás” következő ülésszakján tárgyalják. A társulás egyes tagállamai — hangsúlyozza a közlemény — nem vállalnak olyan politikai jellegű kötelezettségeket, mint amilyeneket a „közös piac”-hoz való csatlakozás vonna maga után, mivel ez a szervezet jelenlegi fogva hangsúlyozottabban a politikai „együttműködést” szolgálja a keretében — mint ismeretes — a befolyásosabb országok, például Franciaország és Nyugat-Németország nyíltan nyomást gyakorolnak „kisebbségi” partnereikre. A sajtó egyébként hangsúlyozta, hogy Kreisky osztrák külügyminiszter az értekezleten világosan sejteti engedte: a „közös piac”-hoz való csatlakozással járó politikai kötelezettségek nem állnak érdekében a jelenlegi „európai szabad kereskedelmi társulás” egyes tagállamainak.

Súlyos belpolitikai válság Guatemalában

GUATEMALA-CITY. (Agerpres). — Guatemalai hírek szerint az országban dúló politikai válság az utóbbi időben jelentősen súlyosbodott. Ydigoras rendszerre egyre népszerűtlenebbé válik. A hatóságok véres megtorló intézkedései ellenére számos tüntetés zajlik le, amelyek során a résztvevők elégedetlenségüket fejezik ki az USA diktatúrának alávetett Ydigoras politikájával szemben. A diktatúrát, amelyeket tiltakozások keppén rendeztek a megtorlások ellen, valamint a különböző tüntetések és a május elseji népi akciók alkalmával letartóztatott hazafiai szabadon bocsátásáért, beszédesen bizonyítják a guatemalai dolgozók, akik az elhatározásukat, hogy harcolnak a gyűlöletes rendszer ellen. A Guatemala nyugati részében felkő Quezaltenangak kulturális és politikai szervezeteinek vezetői nyilatkoztak az adtak ki több ezer személy aláírásával, s ebben leplezik Ydigoras kormányát, amely elárulja a nemzeti érdekeket. Amint a nyilatkozat hangsúlyozza, Ydigoras kormányának politikája „a gazdasági élet meg-

A termelési értekezlet alkotó fórum, de csak akkor, ha megvalósítjuk a javaslatokat

(Folytatás az első oldalról)

Pirvan Dumitru elmondotta, hogy már több esetben kérte: szerezzenek be acélórótot, amelyből tartalékrukkokat készíthetnek a konzervdobozokat és tüveket lezáró gépekhez. Jelenleg egyáltalán nincsenek tartalékaik ebből az alkatrészből s ha valamely gép rugója elpattan, nem tudják pótolni azt.

Mindezek meggyőznek bennünket arról, hogy kezdeményezőkészségben nincs hiány a Refacerea gyárban. Ez viszont nem elegendő. Szükséges az is, hogy az illetékes szervek szívből viseljék a dolgozók javaslatainak megoldását. Már pedig ez igen kevésbé tapasztalható az üzemből, annak ellenére, hogy a javaslatokat szépen, rendszeresen feljegyezték és az értekezleten készült jegyzőkönyvben is feltüntetik. Valahogy úgy állnak a dolgok, ahogy a közmondás tartja: „Sok baba közt elvész a gyöngy”. Peldaként éppen ez utóbbi — az acélórót beszerzésére vonatkozó — javaslat sorsát ragadtuk ki.

A főigazgató osztyályn felvilágosított bennünket, hogy az anyagi igényt már hosszabb ideje továbbították a beszerzési osztályhoz. A beszerzési osztályról felhívták a raktárt és megkérdezték: „Valóban nincs 2 milliméteres acélórótunk?” A válasz: „Van itt valami, de nem tudjuk, hogy 2, vagy 3 milliméteres, mert nincs mérőszerszögünk. Válasszunk 3 milliméteres”.

A beszerzési osztály konklúziója: „Miért nem készítenek rugót a 3 milliméteres drótból?”

Hát miért nem készítenek, mert tiénylet lehet használni e célra a 3 milliméteres drótot is!”

A beszerzési osztály munkájában, csakis így válnak az üzemi tevékenységének alkotó fórumává.

K. J.

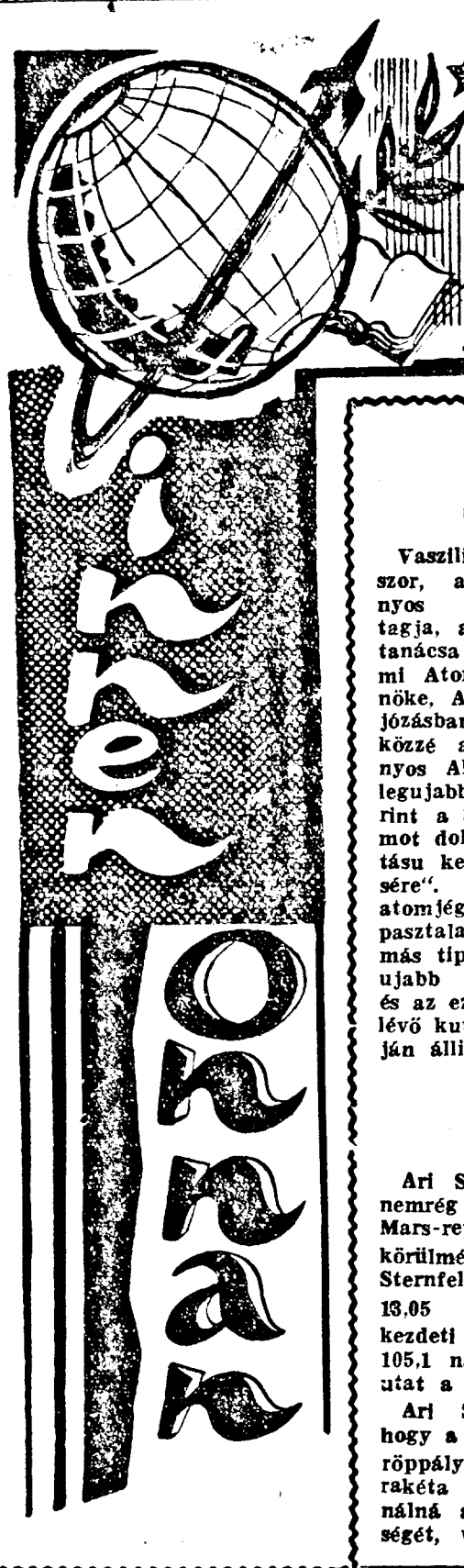
Nehru: A leszerelést szakszonként hajtsák végre

DELHI. (Agerpres). TASZSZ: Nehru, India miniszterelnöke június 30-án egy delhi sajtóértekezleten kidomborította az általános és teljes leszerelés szükségességét. Kíváncsún lenne — hangsúlyozta a miniszterelnök —, hogy a leszerelést szakszonként hajtsák végre, de a célkitűzés csak egy lehet — a teljes leszerelés.

Elhalasztották az amerikaiaközi gazdasági és szociális értekezletet

WASHINGTON. (Agerpres). — Az Amerikai Államok Szerződésének június 29-én Washingtonban összeült Tanácsa elhatározta, hogy elhalasztja az amerikaiaközi gazdasági és szociális értekezletet, amelynek július 15-én kellett volna megyni. A Montevideoi, az USA kormányának „Szövetség a haladásért” hangzatos címmel előterjesztett és a Latin-amerikai országoknak szánt ügynövezett „segély”-program megvizsgálására. Az Associated Press szerint az értekezlet augusztus 5-re való elhalasztását, több ország, köztük Brazília és Argentína kérte, hogy több idejük legyen az értekezlet dokumentumainak tanulmányozására.

Különs jelentőséggel bír, hogy a Montevideoi értekezlet elhalasztását néhány nappal Adlai Stevenson, Kennedy elnök külön megbízottja tíz latin-amerikai országban tett látogatásának befejezése után határozták el. A látogatásnak az volt a célja, hogy a világ e részén elnyerje a kormányok támogatását a „segély”-terv számára. Már a látogatás alatt is számos sajtószerző hangsúlyozta az értekezlet elhalasztásának szükségességét, mivel az Egyesült Államoknak az illető országokkal szemben folytatott gazdasági politikája, amely tönkretette gazdaságukat, melyes elégedetlenséget keltett.

ERŐ-ÁRÓL

Atomenergia a tengerhajózásban

Vaszilij Jemeljanov professzor, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő Allami Atomenergia-Bizottság elnöke, Atomenergia a tengerhajózásban című cikket tett közzé a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közlönyének legújabb számában. A cikk szerint a Szovjetunióban „programot dolgoznak ki atommeghajtású kereskedelmi hajók építésére”. A programot a Lenin atomjégtörő üzemeltetési tapasztalatainak tanulmányozása, más típusú reaktorokkal való újabb kísérletek végrehajtása és ezen a téren folyamatban lévő kutatások eredményei alapján állítják össze.

A cikkíró megállapítja: növekszik a különböző országokban az atomenergia felhasználását a tengerhajózásban, a jelen pillanatban az egész világon meg mindig csak egyetlen kereskedelmi jellegű atomhajó van működésben — a „Lenin” szovjet jégtörő hajó.

Vaszilij Jemeljanov megemlíti, hogy száz napos maximális teljesítménnyel való működése alatt a Lenin jégtörő körülbelül húsz gramm 235-ös uránit fogyasztott. Ha a jégtörőre gőzkazánokat szereltek volna, a fenti időszakban a maximális teljesítménnyel való üzemeltetéséhez 27.500 tonna nyersolaj lett volna szükséges.

Míg a Lenin jégtörő-hajón az atomreaktorok az egyedüli energiatörzsek — írja Jemeljanov — a Savannah amerikai utas- és áruszállító atomhajón „a legkülönbözőbb energiatörzsek vannak, csupán a vítorlák hiányoznak a szélenergia felhasználására”.

A Savannah építésében beállított késedelemre utalva, a cikkíró hangsúlyozza, hogy a késedelem okai „nem műszaki, hanem politikai jellegűek”. Hozzáteszi még, hogy „az USA vezetőiként nincsenek érdekelve a kereskedelmi hajók építésének fejlesztésében”.

Jemeljanov professzor megállapítja, hogy az USA-ban, Angliában és Franciaországban felelősen a békés célú atomhajók építését, mert ezek az országok „a nukleáris fegyverkezés eszközeinek termelésére összpontosítottak erejüket, a hajóépítés terén pedig atommeghajtású tengeraltjárók és más típusú hadihajók tervezésével és építésével foglalkoznak”.

Jemeljanov professzor a nukleáris fegyverkezés megszüntetésére szólítja fel ezeket a hatalmakat és hangsúlyozza, hogy ily módon „nem csupán rengeteg pénzeszköz, anyagi erőforrás és ezekre menő szakember szabadulna fel, hanem megnyílnának azok az utak is, amelyek az atomenergia iparágát felé, ahol nem mint „atomrobbanó anyagot”, hanem mint „nukleáris üzemanyagot” használnák fel őket.

Utazás a Marsba

Ari Sternfeld szovjet tudós nemrég megjelent cikkében a Mars-repülés lehetőségével és körülményeivel foglalkozik. Sternfeld megállapítja, hogy 13,95 km másodpercenkénti kezdési sebességgel az űrhajó 105,1 nap alatt tenné meg az utat a Földtől a Marsig.

Ari Sternfeld hangsúlyozza, hogy a legelőnyösebb egy olyan röppálya lenne, amelyen a rakéta teljes mértékben kihasználja a Föld keringési sebességét, vagyis ha a rakétát a

Föld mozgásának irányában indítanák utjára.

Sternfeld pontos számításokkal megállapítja, hogy a bolygóközi űrhajó elindításának pillanatában a Marsnak 36 fokkal és 42 perccel a Föld előtt kell lennie. Figyelembe véve a két bolygó kölcsonos helyzetét, az űrhajót 79,5 nappal a Mars oppozíciója előtt kell elindítani.

Befejezésül Sternfeld megállapítja, hogy a „Föld-Mars utazási idő”, amely körülbelül 14 héttel a Mars oppozíciója előtt kezdődik, 780 napos időközben megismétlődik.

A FESTŐI OLT-VÖLGYÉBEN

Félvezetők segítségével

Villamos áram a Naptól

A félvezetőknek (germánium, szelén) meg van az a „csodálatos” tulajdonságuk, hogy a napsugárak energiájának nagy részét képesek közvetlenül villamos energiává átalakítani. A Napból származó energia felhasználásának hatásfoka a félvezetőkkel készült fotocellákban 10–20 százaléka a természetben ismert „leghatékonyabb” napenergia — felhasználóknak, a növényeknek. A Nap-energia közvetlen átalakítása villamos energiává valóságos forradalmat jelent az energetikában. Ilyen módon egy nem is olyan távoli jövőben már a Nap kimeríthetetlen energiájának segítségével készíthetjük a legkülönbözőbb ipari célokra. Mint ismeretes, a Szovjetunió által felbocsátott mesterséges holdak és űrállomások is nagy részben félvezetőkkel készül napenergia segítségével. A Földdel való kapcsolatot biztosító távközlési rendszer energia szükségletét.

gépeket. A gépet vezénylő elektronikus berendezés félvezetőkkel készült tranzistorokból épül fel. Az „elektromos agy” 20 mikronnyi pontossággal irányítja a gép működését. Ez a szédületes gyorsasággal működő „gondolkodó gép” egy kisebb fajta táskában is elfér.

sokban, hanem utazás közben is használható. A Szovjetunió szaküzemei a közeljövőben megkezdik a rádiófon sorozatgyártását.

Távírányított szántás

Szovjet szakemberek félvezetőkből felépített fotoelektronikus berendezések segítségével táv-írányított traktorok prototípusát készítették el. A traktorokat a távolból fénynyálkával irányítják és ezáltal szabályozzák azok haladási irányát, sebességét, valamint a szántás mélységét.

Zseblelefon

A Szovjetunióban nemrég félvezetőkkel működő drótnélküli telefont, úgynevezett rádiófont készítettek, amely zsebben hordható és nemcsak a városokban, hanem utazás közben is használható.

TUDJA-E, HOGY...

...számos lepkefajta illatot terjeszt maga körül, akárcsak a virágok? Ezzel a tulajdonsággal csak a lepkek himjél rendelkeznek bizonyos időszakban. A szag vonzza a nőstényeket. A lepke bizonyos mirigyei termelik az illatos folyadékot, amely mindkét szárny teljes felületét beborítja.

...Indiában létezik egy „rézszege” hangyafajta (Termes obesus)? Ezek a különös rovarok megtápnak egy bizonyos légyfajtát fészükben. A legyek elpusztítják a hangyafajta sok egy részét, viszont illatos folyadékot választanak ki, amelyet a Termeszhangyák valószínűleg részeg szénvedéllyel szívnak fel.

...egyes, a trópusi vidékeken élő hangyafajták, akárcsak a méhek, mézet termelnek? Miután azonban a légyártáshoz nem értenek, az általuk termelt mézet fajtásvérek testében tárolják. Ezeket az „első méztartályokat” a föld alatt helyezik el és ugyiszólván beássa őket. A „méztartályok” teste hőviszonyoktól védve a méztől. Ha a hangyák nem találják természetes táplálékot, felkeresik „mézlerakatukat” és kiszívják belőlük a mézet.

...A szitakötő a világ leggyorsabb rovarja? Róptében óránként 90 kilométeres sebességet is elér.

...Egyetlen légy-pár utódainak össz száma öt hónap alatt 7.600.000-re emelkedik?

A jakuti földgáz

Jakut földön, az Uszty-Viljuszki körzetben hosszú idő óta dolgozik viszontagságos körülmények között egy olajkutató expedíció. A nehéz munkát 1956-ban végre siker koronázta. Amikor a lakatlan Verhojansk területén a Viljuz folyó torkolatánál, csaknem az Észak-sarkkörig hatoltak fel, Taasz-Tumuszban a lemejtett fúrólukból hatalmas gázszlop tört fel.

Ezzel a Jakut föld eddig ismert kincse — arany, gyémánt, ón, csillám, szén és vasérc — földgázzal gyarapodott. A Viljuz torkolatában, a Szog-Haj szigeteken újabb kútakat végeznek.

Az eddig átkutatott területen a Verhojansk melletti

medencében feltehetően csak nem 300 millió köbméter a földgázkészlet.

A hétéves terv folyamán 360 km. hosszú vezeték épül, amely Taasz-Tumusz között a köztársaság fővárosával, Gázgal akarák elátni az ipari üzemeket, a villamos erőműveket és a háztartási fogyasztókat. A gáz által lehetővé válik a Jakut föld vegyiparának megeremtése is.

A Taasz-Tumuszban furt fúrólukakból a földgázzal együtt világos színű, csaknem átlátszó folyadékot, ún. kondenzátumot is nyernek. Ez nem tiszta benzín, de könnyen előállítható benzin, a további petróleum és gázolaj is.

Az Antarktisz-kutatások eredményei

A Pravdában terjedelmes cikk jelent meg, amelyben Dmitrij Szerbakov akadémikus, az Antarktisz tanulmányozásával foglalkozó minisztériumközi bizottság elnöke ismerteti az Antarktiszon végzett kutatások eredményeit. Az Antarktisz tanulmányozásában — írja a szerző — számos ország egyesült erőfeszítéseit a tudomány, a haladás és az emberiség jóléte érdekében.

A szovjet tudósok az Antarktiszon mintegy 300 új földrajzi

zi objektumot fedeztek fel és jegyeztek térképre.

Amint a cikk rámutat, 1955 — 1961 között a Szovjetunióban 18 kötetnyi anyag, 500-nál több különböző mű és több, mint 50 új térkép jelent meg az expedíciókról. Ezek közül a Nemzetközi Geofizikai Év (1957–1958) alatt három kötet és 198 külön tudományos tanulmány jelent meg a Szovjetunióban az antarktisi expedíció munkájáról.

Békéscélú robbantás a Tian-San hegységben

A Távolkelet egyik legmagasabb hegyláncaiban, a Tian-San hegységben hatalmas robbantásra készülnek. Ez a világon egyedül álló békéscélú robbantás 30.000 tonna robbanóanyag segítségével 14,5 millió köbméter ásvány

nyokban gazdag sziklát ropt majd a levegőbe. Ilyen módon az évek kibányászását önként segít 4 millió rubellel csökkentik. Ugyanakkor nem lesz szükség utak, magasszifisták, vezetékek és más ipari létesítmények megépítésére.

A Tian-San hegységben végrehajtandó békéscélú robbantás olyan hatalmas eredmény lesz, hogy a világon egyedül álló békéscélú robbantás az észlelhető földrengést jelző állomása észlelhető majd az itt keletkező szeizmikus rengéseket.

Hajóépítőtelep — 1.623 méterrel a tenger szintje fölött

Kirgizia észak-keleti részén, az Issik-Kul tó partján 1.623 méter magasságban megkezdtek egy hajóépítőtelepet, a világ első, nagy magasságban készülő hasonló létesítményének építését.

Az építők körülbelül tízezer köbméter földet emelnek majd ki a tóból. Az 1964-ben üzembe helyezett hajóépítőtelepnek számos üzemszállya, villanyerőműve, kikötője és más objektuma lesz.

A hajóépítőtelepen 500–1000 tonna vízkiszorítású, lapostenekű hajók épülnek majd.

Ennek az egyedülálló ipari objektumnak a létesítését a 6000 négyzetkilométer kiterjedésű Kirgiz-tengeren, a tavon egyre inkább fejlődő szállítási tevékenységének, a hajók különböző ipari felszerelést, állatokat és közeleget szállítanak majd.

Tudomány az egészség szolgálatában

V. ZSDANOV akadémikus a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiájának titkára

megközelíti a 34 ezret. Rajtuk kívül a gyakorló orvosok hatalmas tömege dolgozik a különböző tudományos kérdések megoldásán.

kombinált kezelés — sebészeti beavatkozás, rádióterápia és rákellenes gyógyszerek (vegyterápiák) orvosságok és antibiotikumok) — már eredményeket kezdnek adni. Számos rákfajta, amelyek még nem is olyan régen halálosak voltak, ma már gyógyíthatók és azokban az esetekben, ahol a teljes gyógyulás még nem biztosított, éveket meg lehet hosszabbítani a beteg életét. Az utóbbi évtizedekben az emberek százezreinek életét mentették meg ilyen módon.

A rák kérdése azonban még távol áll a megoldástól. A gyógyászati módszerek tökéletesítésével párhuzamosan a szovjet tudósok kitartó erőfeszítéseket tesznek a betegség természetének feltárására. Ezen a téren is jelentős eredményeket értek el. Egyre inkább tért hódít az elmélet, mely szerint a rákos megbetegedések vírusok eredetűek. Ezen elmélet szerint a rákos sejtekben fellépő elváltozásokat okozó vírus (vagy vírusok) lappangó állapotban a szervezetben találhatók. Különböző — külső vagy belső — okok hatására a vírusok hozzájárulnak a rák, a szarkoma, a fehérvérűség és a rákos megbetegedések más formáinak kifejlődéséhez. Bebizonyosodott, hogy egyes kancerogénnek nevezett anyagok elősegítik a rák kifejlődését. Számos tényező azonban még ismeretlen és az elméletet magát sem dolgozták meg ki pontosan, mivel a rákot előidéző vírusokat egyelőre csupán állatoknál sikerült kimutatni, az embernél azonban nem. A rák okainak tanulmányozása széles körben folyik a Szovjetunióban és a jövőben további lépéseket tesznek az emberiség

Sikeresen folyik a harc a diffúzia ellen is. Számos nagy városban és tartományban — mint például Leningrád és Rosztov — gyakorlatilag teljesen felszámolták ezt a fertőző betegséget. A diffúzia esetek számának rohamos csökkenése a Szovjetunió egész területén biztosítja annak, hogy a közeljövőben sikerül teljesen kiküszöbölni ezt az egykor féltelmetes járványos betegséget.

A Szovjetunió Orvostudományi Akadémiájának intézetek megkezdtek kutatómunkát folytatnak a gripa, a járványos sárgáság és járványos betegségek leküzdésére.

A „rejtélyes ellenfél” — a rák

Az orvostudomány lépésről lépésre újabb sikereket vív ki az emberiség nagy ellenségével — a rákkal szemben folytatott küzdelemben. Kidolgozták a betegség számos formája korai felismerésének módszereit. A

Moszkvában nemrég tartották meg a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiájának évi ülését, amelyen a szovjetországi orvosi karának képviselői megvonták tevékenységük mértékét és megvitaták a közegészségügy állandó fejlesztésével és az emberi élet meghosszabbításával kapcsolatos problémákat.

Három fő ellenség — a szív és véredénybántalmak, a rák és bizonyos ragályos megbetegedések — kipezik a betegségek legnagyobb százalékát és különösen az első kettő a halálosan nagy többségének okozója. Eppen ezért a kutatók és a gyakorló orvosok erőfeszítéseik legnagyobb részét a betegségek elleni küzdelemre fordították.

A Szovjetunióban 283 kutatóintézet, 80 orvosi egyetem és 11 orvostovábbképző intézet működik. Az itt tevékenykedő kutatók és professzorok száma

PENKA NAJDENOVA második élete

Alig több mint két hónapja annak, hogy Penka Najdenova fiatal bolgár ápolónő műszerek sterilizálása közben véletlenül érintkezése került villanyvezetékekkel s a hatalmas áramtűz következtében életlenül került el a laboratórium padlóján. Odaszólt munkatársai azonnal megkezdtek az élesztési kísérleteket, de sem ezek, sem a szívébe adott injekció nem jártak eredménnyel.

Az eredménytelen élesztési kísérletek után dr. Deredjan, az ismert bolgár szívsebész is megvizsgálta a szerencsétlenül járt ápolónőt, majd gyors elhatározással a kéznél levő egyszerű műszerekkel megnyitotta az elhunyt ápolónő mellkasát és ügyesen masszírozni kezdte a mozdulatlan szívet. Több mint egy órai megfeszített munka után Penka Najdenova szíve, gyengén és szabálytalanul ugyan, de mégis működni kezdett s lélegzett.

A legveszedelmesebb állat

Biasz, a hét görög bölcs egyike számos találó megjegyzést hagyott az utókorra. Egy alkalommal tanítványai megkérdték tőle, melyik a legveszedelmesebb és a leggonoszabb állat?

— A vadállatok közül a tigris (mesebeli szörny, szerk. megj.), a házilállatok közül pedig a hízogó — válaszolta a filozófus.

Hazánkban a bukaresti Onkológia Intézetben széles körű kutatómunka folyik a rákbetegségek okainak tanulmányozásában. A rák és a súlyos kór gyógyításával kapcsolatban. Képzünk az intézet tudományos munkatársai radioaktív készítményt szívnak fel egy fecskendőbe, hogy ezt a beteg szervezetbe juttatva kimutassák a káros elváltozásban szenvedő szöveteket és ilyen módon lokálizálják a betegséget.